

РЕШЕНИЕ

№ 21

гр. Видин, 08.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВИДИН, III СЪСТАВ ГО, в публично заседание на двадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Милена Ст. Стоянова

при участието на секретаря Милена С. Евтимова
като разгледа докладваното от Милена Ст. Стоянова Гражданско дело № 20231320101123 по описа за 2023 година

Делото е образувано по искова молба на „ИЗИ ФИНАНС“ ЕООД – София, представлявано от Б. И. Н., чрез юрисконсулт А. С. Г. против С. Р. Г. от гр. *****, с която е предявен иск с правна квалификация чл. 422 от ГПК във вр. с 79 от ЗЗД във вр. с чл. 240 от ЗЗД и чл. 86 от ЗЗД.

Твърди се от ищеца, че на 24.06.2022г. между ищцовото дружество като кредитор и ответницата като кредитополучател е сключен Договор за предоставяне на кредит от разстояние № 391826. Договорът е сключен при условията на ЗПФУР. Посочва се, че отпуснатият кредит е в размер на 3000.00 лева и съгласно заявката на кредитополучателя сумата е отпусната по посочена от него банкова сметка в банка „Юробанк България“ АД. Посочено е, че вземането на главницата по кредита е уговорено да бъде погасено на 23 вноски, от които 22 вноски в размер на 130.43 лева и последната в размер на 130.54 лева за периода от 24.07.2022г. до 14.05.2024г. Поддържа се, че от страна на ответницата не е извършено плащане на падежирала вноска на дата 21.03.2023г.

Ищцовото дружество е подало заявление за изпълнение по чл. 410 от ГПК, за което е образувано ч.гр.д. № 842/2023г. по описа на РС – Видин и е издадена заповед за изпълнение, но длъжникът в указания срок е подал

възражение и поради това ищецът обосновава правния си интерес от предявяване на настоящия установителен иск.

Иска се от съда да постанови решение, с което да признае за установено по отношение на ответницата, че дължи на ищеца сумата от 50.43 лева – главница, представляваща част от вноската за главница с падежна дата 21.03.2023г. при общ размер на вноската за падежната дата – 130.43 лева, ведно със законната лихва, считано от подаване на заявлението в съда до окончателното плащане. Претендират се разноските по заповедното и по исковото производство.

Ответницата в срока за отговор на исковата молба е оспорила исковата претенция като неоснователна. Направено е възражение за недействителност на сключения договор поради това, че в чл. 3 от договора, ответницата се е задължила да представи в срок от три дни от сключване на договора обезпечение банкова гаранция или двама поръчитЕ., които следва да отговарят на редица неизпълнили условия. В противен случай в чл. 3, ал. 2 от договора, е посочено, че на кредитополучателя се начислява неустойка в размер на 1491.84 лева или почти 50% от главницата. Посочено е също, че неустойката е включена в погасителния план към погасителните вноски.

В случай на уважаване на иска, е направено и възражение за прихващане на исковата сума със сумата от 1642.51 лева, платена на 06.04.2022г. от ответницата на ищеца без правно основание.

По делото са събрани писмени доказателства, приложено е ч.гр.д. № 842/2023г. по описа на РС – Видин, назначена и приета е съдебно – икономическа експертиза.

С оглед данните по делото, съдът намира следното от фактическа страна:

От представеното заверено от ищеца копие на Договор за потребителски кредит № 391826/24.06.2022 г., сключен между „Изи финанс“ ЕООД и ответницата С. Р. Г., е видно, че на същата е предоставен кредит в размер на сумата от 3000.00 лева със срок на кредита 690 дни. Посочено е в договора, че договорната лихва е дължима при фиксиран ГЛП в размер на 40.15%, както и че ГПР е 48.44%. Посочена е обща дължима сума 4187.58 лева, както и обща дължима сума при непредставяне на обезпечение – 5679.42 лева.

Уговорено е в чл. 3, ал. 1 от договора задължението на кредитополучателя в три дневен срок от сключване на договора да представи обезпечение - банкова гаранция или две физически лица – поръчитЕ., които следва да отговарят на посочени условия. В ал. 2 на чл. 3 е посочено също, че при неизпълнение на това задължение от страна на кредитополучателя, същият ще дължи неустойка в размер на 1491.84 лева.

Договорени са посочените в исковата молба клаузи относно естеството и броя на погасителните вноски – 23 броя месечни погасителни вноски, като в договора са посочени два погасителни плана – във вариант при представяне на обезпечение и във вариант при непредставяне на обезпечение.

Представени са ОУ на кредитиращата институция за предоставяне на кредит от разстояние, както и е представена кореспонденция по имейл между кредитора и кредитополучателя по повод сключване на договора и неговото изпълнение.

Не се спори относно издаването на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК въз основа на подадено от ищеца заявление срещу ответника за процесните суми, видно и от приложеното ч.гр.д. № 843/2023 г. по описа на ВРС.

От заключението на вещото лице, се установява, че между страните е сключен процесния договор за кредит за сумата от 3000.00 лева, която сума е преведена по банкова сметка на ответницата на 24.06.2022г.

Посочено е също, че съгласно погасителен план при непредставяне на обезпечение по чл. 3, ал. 1 от договора, общата дължима сума е 5679.42 лева, включваща 3000.00 лева –главница, 1187.58 лева – договорна лихва и 1491.84 лева – неустойка. Вещото лице е установило, че ответницата е внесла касово по сметка на ищеца по договора общо сумата от 1717.00 лева, с която сума е направила 13 броя вноски, като е погасила изцяло три броя вноски с настъпил падеж на 27.07.2022г., 24.08.2022г. и 09.10.2022г. Със сумата от 1717.00 лева, ответницата е погасила главница в размер на 521.72 лева, договорна лихва в размер на 370.13 лева, неустойка в размер на 810.15 лева и такса просрочие в размер на 15.00 лева. Според вещото лице, остават неплатени 2 478.28 лева главница, 817.45 лева – договорна лихва и 681.69 лева – неустойка / за които има и ненастъпил падеж към момента на подаване на заявлението/.

По процесната вноска от 21.03.2023г., вещото лице е посочило, че

същата е № 9 в погасителния план и е с главница 130.43 лева, по която не е извършено плащане. Последното плащане е на 01.02.2023г. по главница в размер на 4.71 лева.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Предявен е установителен иск по чл. 422 от ГПК във вр. с чл. 240 от ЗЗД и чл. 86 от ЗЗД.

Вземанията на ищеца се основават на договор за потребителски кредит, уреден в чл. 240 от ЗЗД. Договорът поражда задължение за връщане на взетата в заем сума, която кредиторът е предал на ответника. Страните са договорили плащането да се извършва на равни погасителни вноски за срок от 23 месеца като уговорения краен срок на договора е 14.05.2024г. В случая, ищецът претендира заплащане на главницата по погасителна вноска с настъпил падеж на 21.03.2023г. Видно от погасителния план главницата е в размер на 130.43 лева.

От събраните по делото доказателства, се установява, че ответницата е извършвала частични плащания, като нито едно от плащанията не е било на уговорения падеж. Плащанията по вноските е в общ размер от 1717.00 лева, от които 521.72 лева – главница, 370.13 лева – договорна лихва, 810.15 лева – неустойка и 15.00 лева – такса просрочие.

Настоящият съдебен състав намира въведеното изискване в чл. 3, ал. 1 от кредитодателя за представяне на обезпечение – банкова гаранция или поръчителство от две физически лица в срок от три дни от сключване на договора, за неравноправна клауза по смисъла на чл. 143, т. 5 от ЗЗП. В такава насока са и възраженията на ответницата.

Съдът следи служебно, дори при липсата на възражение за нищожност, и следва да зачете последиците на тази нищожност, когато е нарушена норма, предвидена в закона в обществен интерес и не се изисква събиране на доказателства, когато е налице противоречие с добрите нрави и когато е налице неравноправна клауза, както и при някои особени хипотези, при които охраняването на блага от специфичен обществен порядък преодолява поради изключителната си значимост диспозитивното начало в гражданския процес. В подобен смисъл са ТР № 1/15.06.2010 г. на ОСТК на ВКС, Решение № 198/10.08.2015 г. на ВКС по гр.д. № 5252/2014 г. на IV г.о., Решение №

229/21.01.2013 г. на ВКС по т.д. № 1050/2011 г. на II т.о. и др.

Няма спор с оглед качеството на кредитополучател, че е налице договор с потребител по смисъла на пар.13 от ДР на ЗЗП.

Съгласно чл.143, т.5 от ЗЗП, неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, като задължава потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка. Неравноправността на клауза в договора, сключен с потребител, се преценява конкретно, като се вземат предвид видът на стоката или услугата - предмет на договора, всички обстоятелства, свързани с неговото сключване към датата на сключването, както и всички останали клаузи на договора или на друг договор, от който той зависи.

Изискването за обезпечение на задължението чрез банкова гаранция или поръчителство от две физически лица, като при неизпълнение на това, на кредитополучателя, се начислява неустойка, противоречи на принципа на добросъвестността. По този начина, кредиторът генерира още един източник на доход, извън уговорената договорна лихва и лихва за забава при плащането и така се заобикаля ограничението в чл.19, ал.4 ЗПК при определяне ГПР.

Уговорената в чл. 3 от договора неустойка за неизпълнение на договорно задължение, е неравноправна и недействителна както по аргумент на чл.143, т.5 ЗЗП, така и по аргумент от чл.26, ал.1 ЗЗД.

Неустойката обезпечава изпълнението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението без да е нужно да се доказват по размер. Доколкото в случая размерът на неустойката по-голям от заетата сума, тя се явява прекомерна и противоречи на обезщетителната ѝ функция. Тази неустойка по своя характер е санкционна доколкото се дължи при неизпълнение на договорно задължение, но същата не зависи от вредите от това неизпълнение и по никакъв начин не кореспондира с последиците от неизпълнението. Предвидена е да се кумулира към погасителните вноски като по този начин се отклонява от обезпечителната и обезщетителната си функция и води до скрито оскъпяване на кредита. Включена по този начин в

погасителните вноски, тази неустойка по същество е добавък към възнаградителната лихва на търговеца – заемотател и го обогатява неоснователно доколкото именно лихвата би се явила цена на услугата по предоставения заем и в този смисъл би представлявала и печалбата на заемотателя.

Клаузата на чл. 3 от договора противоречи на добрите нрави и добрите търговски практики и представлява уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, като задължава последния при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка. /чл.143, т.5 ЗЗП/. Такава разпоредба е в пряко противоречие и с добрите нрави, поради което е и нищожна на основание чл.26, ал.1 ЗЗД. За да достигне до този извод съдът прави преценка за естеството на договора за заем /потребителски с по-слаба и уязвима страна/, съотношение на заема и неустойката, съотношение на законните лихви и неустойката както и съпоставка с вредите от неизпълнението.

От гореизложеното следва, че процесната клауза не поражда права и задължения за страните, поради което сумите, заплатени от кредитополучателя – ищец в изпълнение на задълженията, предвидени в тези разпоредби, са били недължимо платени от страна на ищеца като престирани при начална липса на основание.

Нищожността на отделни клаузи от договора, не води до нищожност на цял договор, поради което възраженията на ответницата в този смисъл се явяват неоснователни. Установи се от събраните по делото доказателства, че преди сключване на договора, на ответницата са разяснени параметрите на договора.

С оглед гореизложеното, съдът приема, че по сключения договор ответницата е извършила плащания в общ размер от 1717.00 лева. Ищцовото дружество е разпредЕ.ло тази сума по пера-521.72 лева – главница, 370.13 лева – договорна лихва и 810.15 лева – неустойка по чл. 3, ал. 2 от договора. Както бе посочено по-горе, ищецът не е имал основание да начислява неустойка. Поради това, платената от ответницата сума следва да бъде разпределена за погасяване на лихвата и главницата. Съгласно погасителния

план без включена неустойка, дължимите от ответницата месечни вноски за периода от 24.07.2022г. до 21.03.2023г. вкл. са в общ размер от 1909.77 лева. От приложената справка от ищеца на лист 74 от делото, както и от заключението на вещото лице, се установява, че ответницата е направила погашения в общ размер от 1717.00 лева, която сума не покрива дължимата месечна вноска за 21.03.2023г. в размер на 194.98 лева, т.е. от тази вноска ответницата е заплатила само 2.21 лева като сумата до пълния размер от 192.77 лева не е платена. Поради това, настоящият съдебен състав намира, че искът се явява основателен и доказан и като такъв ще следва да бъде уважен.

По направеното от ответницата възражение за прихващане.

Ответницата е направила възражение за прихващане на исковата сума със сумата от 1642.51 лева, платена на 06.04.2022г. от ответницата на ищеца без правно основание.

Настоящият съдебен състав намира това възражение за неоснователно поради следното: Фактическият състав на правото да се извърши прихващане по чл.103, ал.1 от ЗЗД включва: съществуването на две действителни вземания/задължения; вземанията да са насрещни, двете вземания да имат за предмет пари или еднородни и заместими вещи; вземането на страната, която прихваща /активното вземане/ да е изискуемо и ликвидно. Ликвидно е вземането, по което няма спор между страните по материалното правоотношение. В случая не е налице фактическият състав на прихващането, тъй като ответницата не е направила никаква конкретизация в каква връзка е извършено твърдяното от нея плащане на посочената сума, нито е представила доказателства за плащането.

С оглед установеното по-горе, по отношение на ответницата ще следва да се признае за установено, че дължи на ищцовото дружество сумата от 50.43 лева – главница, представляваща част от вноската за главница с падежна дата 21.03.2023г. при общ размер на вноската за падежната дата – 130.43 лева, ведно със законната лихва, считано от подаване на заявлението в съда – 04.05.2023г. до окончателното плащане.

По разноските.

На основание чл. 78, ал. 1 от ГПК ответницата ще следва да бъде осъдена да заплати на ищеца разноски в исковото производство за платена държавна такса в размер на 25.00 лева, разноски за вещо лице в размер на

120.00 лева, както и разноси за юрисконсултско възнаграждение в размер на 100.00 лева на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК.

Ответницата следва да заплати и разноси на ищеца по заповедното производство в размер на 25.00 лева за платена държавна такса и разноси в размер на 50.00 лева за юрисконсултско възнаграждение.

Водено от горното, Съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на С. Р. Г. с ЕГН ***** с адрес: гр. *****, ж.к. *****, че дължи на „ИЗИ ФИНАНС“ ЕООД със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. Балша № 17, партер с ЕИК 201196810, представлявано от Б. И. Н. сумата от **50.43 лева** – главница, представляваща част от вноската за главница с падежна дата 21.03.2023г. при общ размер на вноската за падежната дата – 130.43 лева, ведно със законната лихва, считано от подаване на заявлението в съда – 04.05.2023г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА С. Р. Г. с ЕГН ***** с адрес: гр. *****, ж.к. ***** да заплати на „ИЗИ ФИНАНС“ ЕООД със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. Балша № 17, партер с ЕИК 201196810, представлявано от Б. И. Н. сумата в общ размер от **75.00 лева** – разноси по заповедното производство и сумата в общ размер от **245.00 лева** – разноси по исковото производство.

Решението подлежи на обжалване пред ОС- Видин в двуседмичен срок от връчването му на страните, като след влизането му в сила да се приложи препис по ч. гр. д. № 842/2023 г. по описа на РС - Видин.

Съдия при Районен съд – Видин: _____